

שאל אביך וירגודך

תהא שנת עמך גאלת

זמני השבת (ת"א):
 כניסת השבת: 18: 18
 יציאת השבת: 19: 13
 י"ב תשרי תשע"ג
 גיליון מס' 86

שאלות ותשובות על הפרשה

מאת ר' עזרא מרום

עונג שלבת

בטחון לעשיר ובטחון לעני

שבעת ימים נשב בסוכות. נעזוב את בתינו, דירות הקבע, ונשב בסוכות קלות, דירות ארעי, לקיים מצוות ה', לזכר הסוכות שבהם ישבו אבותינו בלכתם במדבר ולזכר ענני הכבוד שהגנו עליהם במדבר מכל פגע ומכשול.

וכשנתבונן, תלמד אותנו הסוכה לקח נשגב בעניין הבטחון בה' וכמה שצריך לאדם להשען על השגחת ה' שהוא משגיח על כל בראיו.

אנו יוצאים לסוכה בחג האסיף, באספנו את מעשינו מן השדה. והאיש אשר ברכת ה' היתה בכל מעשיו, והאדמה נתנה לו פריה בשפע, אוצרותיו מלאים בר וביקביו שפע יין, והוא שמח ובטוח שלא ידע מחסור, אז תצוה עליו התורה לצאת מביתו ולגור בסוכה קלה, דירת ארעי, ללמדו כי לא העושר, לא הרכוש, לא מקנה קנין באחוזת נחלה - לא המה יבטיחו ויחזיקו את החיים. רק ה', הוא יחזיק במעוזו גם את היושבים ב'אהל וסוכה'. ויתבונן כי כל העושר והגדולה אשר נתן לו, הכל מיד ה' המה, והם יתקיימו בידו רק כל עוד יהיה רצון ה' להחזיקם ברשותו, וישיב אל לבו כי אין לבטוח בעושר, ורק החסות בצל השגחת ה' היא נאמנה מאד, ואז יהיה נכון ובטוח אף אם יגור בסוכת עשבים ומאומה אין בידו מהקנינים הארציים.

1. "האזינו השמים ואדברה ותשמע הארץ אמרי פי". מי אמר: "שמעו שמים והאזינו ארץ?" ישעיהו (ישעיהו, א').
2. מה ההבדל בין האזנה לשמיעה? האזנה = מרחוק. שמיעה = מקרוב.
3. מדוע נבחרו השמים והארץ כעדים? (עיין ברש"י) א. הם קיימים לעולם. ב. באמצעותם ניתן השכר או העונש.
4. ציין 4 דברים שאליהם נמשלו דברי התורה. מטר, טל, שעירים, רביבים.
5. "יערוף כמטר לקחי תיזל כטל אימרת". מה מעלת הטל על המטר? בטל כולם שמחים; בגשם - יש חלק שעצובים כמו הולכי דרכים.
6. "כרביבים עלי עשב". מה משמעות המילה: "רביבים" ומה מקורה? רביבים = טיפות גשם. רביב מלשון רובה קשת שיוורה טיפות כמו חצים.
7. "שאל אביך ויגדך זקניך ויאמרו לך". למי מתייחסים הביטויים אביך וזקניך? (רש"י). אביך = הנביאים, זקניך = החכמים.
8. "כנשר יעיר קינו על גוזליו ירחף". מה מלמדות תכונות הנשר על יחס הקב"ה לישראל? (רש"י). א. רחמני על בניו. ב. מרחף על בניו ואינו מכביד עליהם. ג. נושא את גוזליו על כנפיו כדי להגן עליהם מפגיעת חצים.
9. "ויניקהו דבש מסלע". על מי מסופר בתנ"ך שאכל דבש מגוויה של חיה? שמשון אכל דבש מגוית האריה שהרג (שופטים י"ד).
10. "צור ילדך תשי". ציין 2 פירושים למילה תשי לפי רש"י. א. שכחה. ב. מתיש ומחליש את הכח.
11. מה לומד רש"י מהמילים אין עוול בפסוק: "קל אמונה ואין עוול צדיק וישר הוא"? (ל"ב 4) משלם שכר גם לרשעים על מעשה טוב שעשו.
12. מצא בפרשתנו 2 ביטויים המשמשים לתיאור מצב של עודף שומן. בפסוק: "שמנת, עבית, כשית".
13. מתי אכלו העם "חמאת בקר וחלב צאן" (רש"י)? בתקופת שלמה המלך.
14. ציין מילה נרדפת ל "מדבר" בפרשתנו? מדבר = ישימון.

השגחת ה' טובה מכל קניני תבל, כי לא יעזוב בצר לו את המקוה אליו באמת. הסוכה תלמדהו להיות חזק ואמיץ, שמח וטוב לב גם בעוני וצרה, לבטוח בה' אשר יכלכל גם חיי היושבים בסוכות, ובמדבר וישימון ינהלם על מבועי מים.

ואם איש עני הוא, כי לא היתה ברכת ה' בעמלו, והארץ לא נתנה לו יבולה, ופרי העץ לא בא לאסמיו, והוא עומד אובד עצות, חרד מאימת העתיד הנצב לנגד, וחרפת הרעב בימי החורף הבאים עליו תפחידהו, גם הוא ימצא מנוח לנפשו בשבתו בסוכה, בהזכרו כי בסוכות הושיב ה' את אבותינו במדבר וקימם וכלכלם שם, ולא חסרו דבר - הנה כי כן,

שמיני עצרת

פעם נכנס אדם לאדמו"ר הזקן וביקש: פרש לי מה ענין שמיני עצרת שגם אני אבין. אמר לו האדמו"ר הזקן: "שמיני עצרת הוא כמו תמצית שעושים בצלחת קטנה ואח"כ לוקחים מעט ומערבבים עם מים, כך שמיני עצרת הוא כללות השמחה של כל השנה – וממנו נמשכת השמחה גם בכל השנה..."

השלם את הפסוק

- וַיִּנְקְדוּ דָבֶשׁ מִסֵּלַע, _____
 מִזֶּזְלֵמִישׁ צוּר.
- _____ אָבִיךָ וַיְנַדְּךָ, וְקִצִּיךָ וַיֵּאמְרוּ לָךְ.
- כִּי לֹא-דָבָר רַק הוּא, _____ --כִּי -הוּא, זִוְיִיכֶם;
- לְהַ, תִּנְמְלוּ-זֹאת עִם נֶבֶל, וְלֹא _____:
- וּבְדָבָר הַזֶּה, _____ יָמִים עַל-הָאָרְצָה...
- ה', _____ יִנְעֲזוּ; וְאִין עֲמוּ, אֶל-נֶכֶר.
- כִּי זֹלַק ה', עֲמוּ: יַעֲקֹב, _____ נִזְלָתוֹ.
- כְּנִשֶׁר יַעִיר קִנּוּ, עַל- _____ יִרְזָף; הַצּוּר תָּמִים פָּעֵלוּ, כִּי _____ - דְרָכָיו מִשְׁפָּט:

זכות הלימוד בעלון מוקדשת לעילוי נשמת שמואל בן שלום מורחי ז"ל ולרפואתם המהירה והשלמה של חנה בת בתיה בדרה וליאב בן שגית

להקדשות ולקבלת העלון כל יום רביעי באימייל ניתן לפנות ל: ShealAvicha@gmail.com

1. מה משותף לישיבה בסוכה ולישיבה בארץ ישראל?
 את שתי המצוות מקיימים בכל איברי הגוף. רמז לכך בפסוק: "ויהי בשלם סוכו ומעונתו בציון" בשלם = בגוף שלם.
2. על הפסוק בתהילים ט"ז: "שובע שמחות את פניך" דרשו חז"ל שהכוונה ל- 7 מצוות בחג סוכות, חג השמחה. מהם 7 המצוות?
 א. סוכה. ב. אתרוג. ג. לולב. ד. הדס. ה. ערבה. ו. קרבן שלמי חגיגה. ז. קרבן שלמי שמחה.
3. 2 אנשים בתנ"ך בנו סוכות ולא בחג הסוכות. מי האנשים ולשם מה בנו סוכות?
 א. יעקב - "ולמקנהו בנה סוכות".
 ב. יונה הנביא - "ויעש לו סוכה לצורך צל."
4. כיצד נקראים בתורה:
 א. אתרוג? ב. לולב? ג. הדס?
 א. אתרוג = פרי עץ הדר.
 ב. לולב = כפות תמרים.
 ג. הדס = ענף עץ עבות.
5. איך נקראים:
 א. החלק העליון של האתרוג?
 ב. החלק התחתון של האתרוג?
 א. פיטם. ב. עוקץ.
6. "ירדו גשמים, מאימתי מותר להתפנות מהסוכה" (סוכה כ"ח ע"ב)
 כשיתקלקל התבשיל שאוכלים בסוכה.
7. חז"ל אמרו ש-4 המינים הם כנגד איבריו של האדם. פרט כנגד אילו איברים.
 הלולב כנגד חוט השדרה, ההדס דומה לעין, עלה הערבה דומה לפה, והאתרוג ללב.
8. בחג הסוכות נהוג להזמין אושפיזין לפני הסעודה.
 א. מה פירוש המלה אושפיז.
 ב. פרט את שמות האושפיזין.
 א. אושפיזין = אורחים.
 ב. אברהם, יצחק, יעקב, משה, אהרון, יוסף ודוד.
9. איזו מגילה קוראים בחג הסוכות ומדוע?
 קוראים בקהלת, כדי שאדם לא יתגאה בתקופת האסיף, ויגיע למסקנה של קהלת: "הכל הבל, את האלוקים ירא ואת מצוותיו שמור כי זה כל האדם".
10. "סוכה ישנה בית שמאי פוסלין ובית הלל מכשירין". א. מהי סוכה ישנה? ב. באיזה מקרה גם בית שמאי סוברים שהיא כשרה?
 א. סוכה ישנה = שנבנתה 30 יום קודם החג.
 ב. אם נבנתה לשם החג - אפילו נעשתה שנה לפני החג כשרה!
11. מהו הכלל לגבי סכך כשר?
 כל דבר שאינו מקבל טומאה, גידולו מן הארץ ותלוש מן הקרקע.
12. "החוטט בגדיש לעשות בו סוכה, אינה סוכה" (פ' א' מש' ח') מדוע?
 כי במקרה זה הסכך עשוי מאליו, והתורה אמרה "תעשה לך", "תעשה" - ולא מן העשוי.
13. דינין של הסוכות הבאות: א. סוכה בראש העגלה או בראש הספינה.
 ב. בראש האילן או על גבי גמל.
 א. כשרה ועולין בה גם ביו"ט.
 ב. כשרה, אך לא עולין בה ביו"ט.
14. מה דינו של לולב ש:
 א. נקטם ראשו או נפרצו עליו.
 ב. נפרדו עליו.
 א. פסול. ב. כשר. (פ' ג' מש' א')
15. מה דינו של אתרוג שצבעו:
 א. שחור ככוש.
 ב. ירוק חזק כמו כרתי.
 פסול בשני המקרים.
16. איזה רמז יש בלולב על כל התנ"ך?
 באותיות המילה לולב מתחילים ומסתיימים מרכיבי התנ"ך: התורה מתחילה באות ב (בראשית) ומסתיימת באות ל (ישראל), הנביאים (ספר יהושע) מתחילים באות ו (ויהי) ודברי הימים מסתיימים באות ל (ויעל).
17. מדוע נקראת מצוות הברכה על 4 המינים בשם נטילת לולב?
 א. כל שאר המינים אגודים בלולב וצמודים אליו.
 ב. הלולב הוא הבולט מכולם. חייב לבלוט בשיעור של טפח לפחות מעל ההדסים.
18. חז"ל אמרו ש 4 המינים הם כנגד איבריו של האדם. פרט כנגד אילו איברים.
 הלולב כנגד חוט השדרה, ההדס דומה לעין, עלה הערבה דומה לפה, והאתרוג ללב.
19. דברים הדורשים שלימות נרמזים במילה "אתרג". מה הם?
 אמונה שלמה, תשובה שלמה, רפואה שלמה, גאולה שלמה.